

ling. Jeg har stadig den Tro, at inderst inde er den store Middelstand her i Landet konservativt sindet. Men det er muligt, at jeg tager fejl. Den nærmeste Fremtid vil sandsynligvis vise, om mit Syn paa denne Sag er fejl. Men viser dette sig, kan jeg ikke se andet, end at saa kæmper Konservatismen under de trangeste Kaar her i Landet, trangere end noget andet Sted. Paa det store Hartkorn og Byrepræsentanterne laver man ikke længer Konservatisme her alene. Og den Sirene er ikke født endnu, der kan lokke Arbejderstanden fra Socialismens Favn. Uden den store Middelstands Tilslutning til konservativ Politik er Konservatismen, tror jeg, foreløbig dødsdømt herhjemme. Jeg tror ikke, at det vil vare ret længe, inden vi faa ren og klar Besked herpaa.

Saaledes gaa vi ud fra denne Samling: denne Sag er ikke bragt til Ende, men Positionen og Stillingen mellem de respektive Partier er en saadan, at de konservative Partier have budt lige og almindelig Valgret — jeg hævder, at Ligheden ligger, hvor Chancerne ere lige —, og Reformpartiet har budt Bevarelsen af de umiddelbare Vælgeres Institution. Det er de 2 Bud, hvorfra ingen kommer tilbage. Sygter Befolkningen Reformpartiet i denne Sag, ja, saa viser det, at der ingen Konservatisme er i Landet. Saa staar der ikke meget tilbage at forsøge. Saa staar der efter mine Begreber kun det heroiske Middel tilbage at overlade Regeringens Førelse til en virkelig radikal Regering, som gennem sine Foranstaltninger kan tvinge alle dem, der vel ikke alle ere konservativt tænkende, men som have konservative Interesser, sammen. Jeg behøver ikke at sige, at en saadan Regeringsførelse vil jeg altid være en Modstander af. Men jeg er ogsaa sikker paa en Ting, og det er den, at jeg mener, at denne Vinter har bragt Klaring i, at en saadan radikal Regeringsførelse kan det nuværende Reformparti, den nuværende Regering, ikke komme til at være ledende i. Dertil har den nuværende Regering, og det er jeg den Tak skyldig for, rakt os sin Haand for langt frem.

C. C. Andersen: Det ærede 2det Medlem for 10de Kreds (Frijs-Frijsenborg) udtalte ved denne Sags 1ste Behandling, at han og hans Meningsfæller vare rede til at tage Konsekvenserne af det Svar, som det sidste Valg havde givet, og at de vilde gøre deres bedste til at naa en Forstaaelse om et nyt Grundlag for en Ordning af de kommunale Forhold. Denne Udtalelse

vakte i vide Kredse Forhaabning om, at nu var Tiden inde, hvor man turde haabe paa en endelig Løsning af dette Spørgsmaal, som nu i saa lang Tid har lagt Beslag paa Lovgivningsmagtens Opmærksomhed og Arbejde. Disse Forhaabninger, som saaledes bleve vakte ved det ærede Medlems Udtalelse, ere nu bristede. Skylden herfor tror jeg dels maa lægges paa det frikonservative Parti, som ikke har vist tilstrækkelig Imødekommen under de førte Forhandlinger, og dels maa søges i en Mangel paa Fasthed hos den nuværende Regering og det nuværende Regeringsparti. Jeg skal villig erkende, at de frikonservative ligesom Højre have gjort Indrømmelser. De have ligesom Højre accepteret den almindelige Valgret til alle Skatteydere, som opfyldte Betingelserne for at kunne erhverve Valgret til Folketinget. De ere gaaede med til almindelig Valgret til Kvinder og Tyende. Det er meget betydelige Indrømmelser, som jeg i allerhøjeste Grad paaskønner. Men ved Siden af, at de saaledes have rakt en Gave ud til Folket med den ene Haand, have de med den anden taget noget tilbage, som er ligesaa værdifuldt eller rettere mere værdifuldt. De have stillet forskellige Forslag, som ville gøre den almindelige Valgret betydningsløs eller i alt Fald tage den største Betydning bort fra den. Jeg skal nævne de enkelte Forslag, som ere stillede fra de frikonservatives Side.

De foreslaa saaledes, at der skal udkræves et toaarigt Ophold i en Kommune for at opnaa Valgret. Denne Bestemmelse vil i en ganske væsentlig Grad ramme Arbejderstanden. Det er særlig Arbejderne, som, tvungne af deres Erhverv, maa flytte fra den ene Kommune til den anden. Vi have her ved København en Del Grænskommuner, mellem hvilke der finder en stadig Overflytning Sted i den københavnske Arbejderbefolkning. Hvis denne Bestemmelse blev gennemført, vilde en meget stor Del af Arbejderne blive berøvet kommunal Valgret.

De frikonservative have endvidere stillet et Forslag, som de have fælles med Højre, om en dobbelt Vælgerklasse, hvor det er Alderen, der skal danne Skellet, saaledes, at de 40-aarige ikke alene skulle vælge ved det første Valg, men tillige i anden Omgang alene vælge den anden Halvdel af Kommunalbestyrelsen. Der bliver sagt, at denne Bestemmelse i og for sig er demokratisk, idet den ikke sætter Skel paa det økonomiske Grundlag. Men jeg maa dog sige, at den sætter et Skel i